

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Aan minister C.J. Schouten
Postbus 20401
2500EK Den Haag

Betreft: Koppeling van duurzaamheid aan financiële steun landbouw
Datum: 13 mei 2020

Geachte minister Schouten,

Via deze brief deelt Greenpeace haar zorgen over het missen van voorwaarden bij het verlenen van financiële steun in tijden van corona aan de agrosector. Zowel op Europees als nationaal niveau lopen verschillende verzoeken voor (markt)steun (door o.a. de [eendensector](#), de [kalversector](#) en mogelijk ook de [melkveehouderij](#)). Onlangs is er al 650 miljoen euro beschikbaar gemaakt voor de sierteelt en de fritesaardappelsector om omzetschade te compenseren. Het is echter onduidelijk hoeveel geld er al via tal van generieke regelingen aan de landbouw is verstrekt. Op Europees niveau is inmiddels een voorstel voor Europese steunmaatregelen voor het langer opslaan van zuivel, rundvlees en lamsvlees van kracht geworden waarvoor [76 miljoen euro](#) beschikbaar wordt gemaakt.

Tegelijk stapelen de rapporten op die waarschuwen voor de gevolgen van de eenzijdige focus van onze landbouw op massaproductie voor de wereldmarkt en de noodzaak tot een systeemverandering. Drastische keuzes zijn nodig, zoals recent werd beaamd in de Brede Maatschappelijke Heroverwegingen. Nederland kan niet langer wereldspeler zijn en tegelijk klimaat- en natuurdoelen halen.

Krimp onvermijdelijk en voorwaarden cruciaal

Inkrimp van sectoren is noodzakelijk om zowel de klimaat- en stikstofdoelstellingen te halen en om uit de coronacrisis te komen. Door COVID-19 wordt bij uitstek duidelijk hoe kwetsbaar ons voedselsysteem is en hoe afhankelijk we zijn geworden van de export die nu in grote problemen verkeert door het wegvallen van afzetmarkten. Er valt te verwachten dat de landbouw zeker nog jaren last heeft van een stokkende export. Door nu te beginnen met het opkopen van boerenbedrijven met de hoogste milieubelasting, zal de gemiddelde duurzaamheid van de gehele sector snel toenemen en worden marktoverschotten aangepakt.

Boeren die willen blijven boeren, moeten op steun kunnen rekenen om te verduurzamen. Daarom pleit Greenpeace voor het verstrekken van subsidies aan boeren die de omslag maken naar ecologische landbouw. Dats efficiënter dan het compenseren van omzetverlies van bulkproductie voor de export waarbij de opgaven van de landbouw worden genegeerd. Voor specifieke sectoren kan steun voor (een deel van) het geleden omzetverlies gekoppeld worden aan specifieke voorwaarden. PlanetProof certificering zou een minimale eis moeten zijn voor staatssteun aan de sierteeltsector. Coronasteun kan dan worden aangeboden als lening die wordt kwijtgescholden wanneer de boer zijn afspraken voor een

duurzamere productie nakomt. Daarmee wordt een nodige stap gezet in het gezond maken van het Nederlandse landbouwsysteem.

Koppel duurzaamheidsopgaven landbouw

Uit uw recente beantwoording van feitelijke kamervragen lijkt er echter nog geen enkele voorwaarde te zijn gesteld aan steunmaatregelen. En zowel LTO, als ondernemers lijken te handelen naar continuering van 'business as-usual'. Als maatschappij staan we sectoren bij om samen door de coronacrisis te komen, maar niet ten kosten van het klimaat en de natuur. Het is daarom cruciaal dat de duurzaamheidsopgaven die er liggen voor de landbouw worden gekoppeld aan de steunmaatregelen voor verschillende sectoren. We kunnen het geld immers maar een keer uitgeven. En in tijden van corona woeden de klimaat- en biodiversiteitscrisis gewoon door.

Vriendelijke groet,

Joris Thijssen

Directeur
Greenpeace Nederland